

УДК 796.09+796.82

СТРУКТУРА ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ БОРЦІВ ГРЕКО-РИМСЬКОГО СТИЛЮ (НА ОСНОВІ ВИСТУПУ У ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ СЕРЕД МОЛОДІ)

Юрій РАДЧЕНКО

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. В статті представлена оцінка змагальної діяльності борців греко-римського стилю високої кваліфікації на основі виступу у чемпіонаті світу серед молоді. Проаналізовані деякі показники змагальної діяльності борців високої кваліфікації молодіжної збірної команди. Аналіз відображає загальні тенденції розвитку греко-римської боротьби на сучасному етапі.

Ключеві слова: греко-римська боротьба, змагальна діяльність, техніко-тактичні дії, атакуючі дії, захисні дії, аналіз.

Постановка проблеми. Удосконалення правил та умов проведення змагань, загострення конкуренції, збільшення популярності греко-римської боротьби спричиняють до змін у змагальній діяльності. Змінюється склад техніко-тактичних дій (ТТД), яким надається перевага для досягнення перемоги. Також нові умови проведення змагань змінили структуру ТТД, що впливають на результат спортивного поєдинку борців[4]. Останнім часом значно скорочується кількість ТТД, що використовуються спортсменами для досягнення перемоги у спортивному поєдинку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій[1, 2, 6, 8] показує, що на сучасному етапі розвитку греко-римської боротьби одним з головних критеріїв досягнення перемоги є стабільне виконання прийомів боротьби на всіх стадіях спортивного поєдинку. Для досягнення перемоги борець повинен мати кращі швидкісно-силові якості, бути напористим і агресивним при виконанні ТТД, ефективність яких залежить від здібностей спортсмена оцінювати ситуацію, яка виникла в ході виконання рухів і вносити при виконанні прийомів необхідні зміни, які дозволяють досягнути запланованого результату. Тому борець не тільки повинен добре виконувати атакуючі дії, але і за мінімальний час оцінити становище і прийняти єдине правильне рішення [6]. Багато фахівців [1, 2, 8] вважають, що ТТД, які застосовують спортсмени у ході проведення поєдинку є проявом їхньої фізичної, тактичної, психічної і теоретичної підготовленості.

Мета досліджень. Виявлення структури змагальної діяльності борців греко-римського стилю високої кваліфікації на основі виступу у чемпіонаті світу серед молоді.

Завданнями роботи є визначення ефективності, якості, надійності, результативності і популярності ТТД, а також виявлення основних тенденцій змагальної діяльності у греко-римській боротьбі.

Методи і організація досліджень. Теоретичний аналіз і узагальнення спеціальної науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, аналіз відеоматеріалів змагальної діяльності. Проаналізовано змагальні поєдинки борців, членів збірної команди України на молодіжному чемпіонаті Світу у Китаї. Аналіз структури змагальної діяльності проводилась за наступними показниками: тривалість боротьби в стійці і в партері окремо, розподіл за часом, кількістю і складом ТТД, співвідношенні за класами, групами у відповідності із класифікацією.

Результати досліджень. Аналіз структури змагальної діяльності борців на основі виступу молодіжної команди на чемпіонаті світу довів, що поряд з іншими властивостями перевагою сильніших борців є успішне і стабільне використання ТТД в час проведення поєдинку і вміння нав'язати противнику свій стиль боротьби[6, 7]. Переможці сутичок

мали кращий рівень розвитку швидкісно-силових якостей, впевнено і наполегливо проводили атакуючі дії, застосовували більше спроб їх виконати.

Аналіз сутичок, показує, що час відведений на боротьбу в партері складає 38,6 % (1 747 с), в стійці 61,4 % (2 777 с) від загального часу боротьби. Таким чином, час, відведений на боротьбу в стійці, в 1,59 рази більше ніж у партері.

У таблиці 1 подано загальну кількість проаналізованих ТТД, яка складає 101 дія, з них виграшних 52, відповідно в стійці 14 (27 %), в партері 38 (73 %), програшних 49, в стійці 12 (24 %), в партері 37 (76 %). Таким чином загалом виграшних ТТД виконано українськими борцями в 1,09 рази більше ніж було програно, відповідно в партері в 1,16 рази, в стійці в 1,02 рази виграних ТТД більше чим програшних.

Таблиця 1

Показники змагальної діяльності українських борців на ЧС в Китаї

№	Показники	В к-ть	В %	П к-ть	П %
1	кількість ТТД в 1 бал В	24	43,6%	23	44,2%
2	кількість ТТД в 2 бал В	22	40,0%	15	28,9%
3	кількість ТТД в 3 бал В	8	14,6%	12	23,1%
4	кількість ТТД в 5 бал В	0	0,0%	1	1,9%
5	кількість ЧП	0	0,0%	1	1,9%
6	кількість ТТД в стійці	14	27,0%	12	24,0%
7	кількість ТТД в партері	38	73,0%	37	76,0%
8	середній бал ТТД	1,7		1,84	

Примітки: «В» – ТТД виграшу; «П» – ТТД програшу

Українськими борцями для найбільш застосовувались в партері (рис. 1) переكاتи 36 % (19) і кидки 19 % (10), контр-дії і виходи з положення партер відповідно по 6 % (3) від загальної кількості ТТД.

У стійці (рис. 2) перевага надавалась боротьбі на краю килима з подальшим виштовхуванням за межі майданчика 8 % (4), переводам 4 % (2), кидкам прогином 2 % (1) і проведенню контр-дій 4 % (2).

Аналіз програшних ТТД дії (рис. 1) показує, що суперники для досягнення переваги використовували в партері кидки 24 % (12), переكاتи 20 % (10), перевороти 8 % (4), контр дії 6 % (3). В стійці (рис. 2) застосовувалась боротьба на краю килима с подальшим виштовхуванням за межі майданчика дії 8 % (4), переводи 6 % (3) кидки прогином 4 % (2), кидки через плечі 4 % (2) відповідно.

Аналіз ТТД в таблиці 1 показав, що українські борці виконували ТТД які оцінювались в 1 бал (43,60 %), в 2 бали (40 %), в 3 бали (14,60 %). Програшні ТТД в 1 бал (44,2 %), 2 бали (28,9), 3 бали (23,1 %), 5 балів (1,9 %). Таким чином, на сучасному етапі розвитку української школи греко-римської боротьби для досягнення перемоги українські борці застосовували головним чином в стійці прості переводи (4 %) і боротьбу на краю килима с подальшим виштовхуванням за межі майданчика (8 %), а в партері – переكاتи (36 %), кидки (19 %). Високо амплітудні кидки в стійці, які оцінюються в 3,5 балів майже не застосовуються.

Аналіз структури перемог показав дуже низький відсоток чистих перемог на "туше" (1,9%).

Аналіз результативності (середній бал за сутичку) показав, що середній бал виграшних ТТД – 1,70, а надійність захисту (середній бал програшних ТТД) 1,84, що є низьким показником надійності захисту.

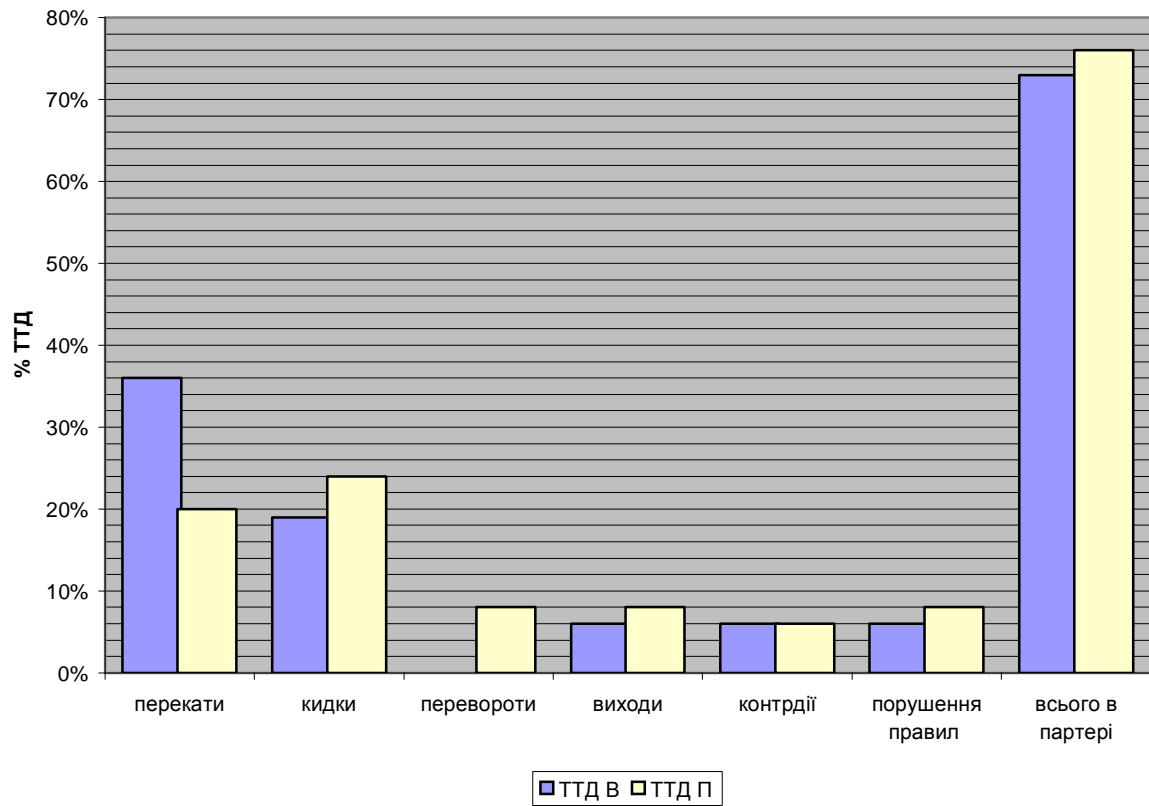

Рис.1. Результативність боротьби в партері

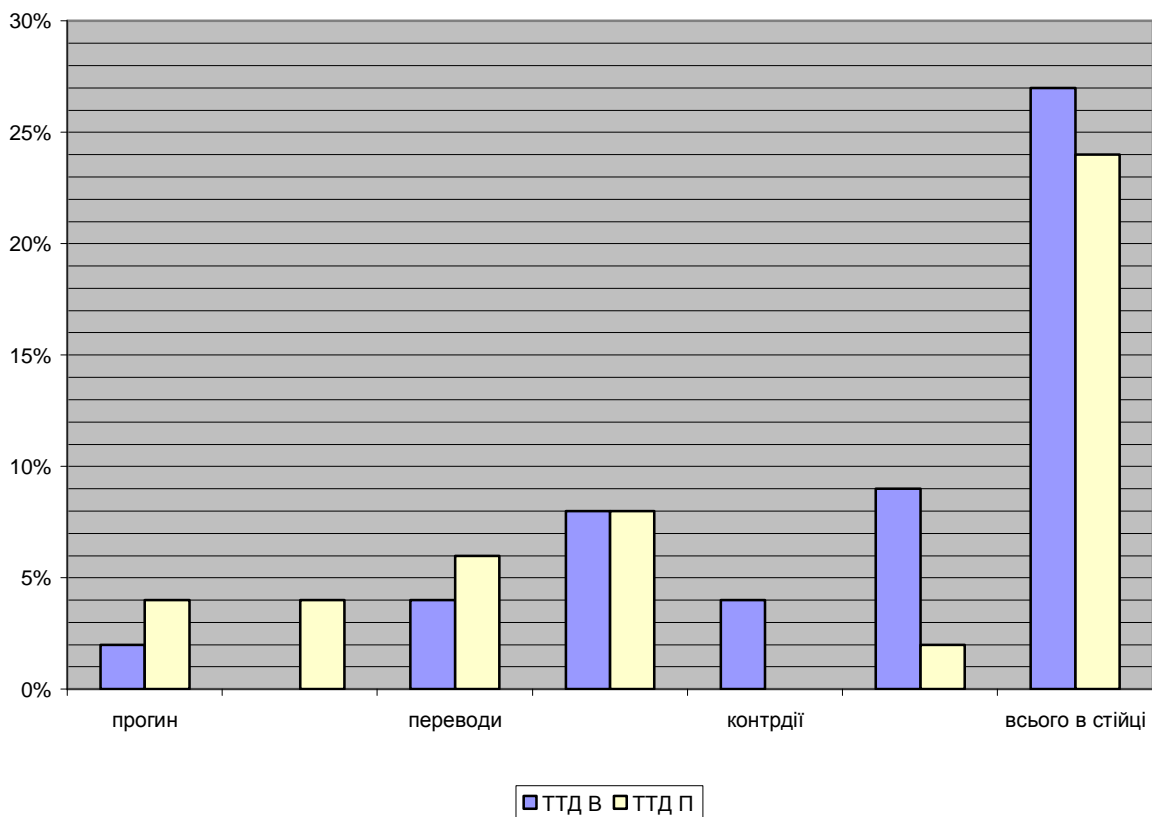

Рис. 2. Результативність боротьби в стійці

Проведений аналіз змагальної діяльності борців греко-римського стилю високої кваліфікації на основі виступу у чемпіонаті світу серед молоді показує, що головну роль для досягнення перемоги на сучасному етапі розвитку відводиться атакуючим ТТД. Атакуючи ТТД є ефективними, якщо виконуються за мінімальний відрізок часу з урахуванням зручної ситуації. Кількість виконаних і оцінених суддями технічних дій, значно менше, чим спроб їх здійснити.

На сучасному етапі розвитку греко-римської боротьби час боротьби в стійці більше в 1,59 рази чим час боротьби в партері, але при цьому кількість виконаних ТТД партері в 2,7 рази більше ніж в стійці. Таким чином боротьба в партері на сучасному етапі є ефективнішою ніж боротьба у стійці.

Українські борці мають хороші показники щодо виконання в партері перекидів 36 % і кидків 19 % від загальної кількості ТТД, що свідчить про те, що тренерами збірної команди цьому напрямку приділяється багато уваги.

Згідно проведеному аналізу структури змагальної діяльності помітні недоліки у проведенні захисних дій українськими борцями. Особливо високі результати програшу при виконанні суперниками таких прийомів, як кидки в партері, які в більшості випадків було оцінено в 3 бали. Також недоліки є при виконанні захисних дій при застосуванні противниками переворотів. Українські борці, на жаль маже не застосовували цей ефективний прийом незважаючи на те, що судді його оцінювали в більшості випадків у 2, 3 бали.

Також при аналізі помітні недоліки при боротьбі на краю килима і порушені правил змагань українськими борцями, що в цілому дало 16 % програшних ТТД.

Висновки

1. При підготовці борців молодіжної збірної команди відсутні індивідуальне цільове перспективне планування, не враховуються в техніко-тактичній підготовці сучасні тенденції суддівства змагань.

2. Відсутність у багатьох борців індивідуальної манери ведення поєдинку, при проведенні атакуючих дій використовуються одиночні техніко-тактичні дії, обмежений арсенал тактичних підготовок, невелика ефективність використання стандартних ситуацій, відсутність в стійці високо амплітудних кидків на 3 і 5 балів.

Перспективи подальших досліджень. Пов'язані з розробкою і коригуванням тренувальних методик підготовки борців високої кваліфікації у наступному олімпійському циклі.

Список літератури

1. *Бойко В.Ф., Данько Г.В.* Физическая подготовка борцов: Учебное пособие. – К.: Олимпийская литература, 2004, 221 с.

2. *Дахновский В.С., Лещенко С.С.* Подготовка борцов высокого класса: Учебное пособие. – К.: Здоров'я, 1989, 189 с.

3. *Кожарский В., Сорокин Н.* Техника классической борьбы: Учебное пособие. – М.: Физкультура и спорт, 1972, 271 с.

4. *Латишев С.* Аналіз тактико-технічних дій борців вільного стилю на Іграх XXVI Олімпіади в Атланті // Теорія і методика фізичного виховання № 2-3. – 2000. – С. 20-24

5. *Лемещенко С.С., Фетисов В.І.* Исследование специальной работоспособности борцов в период подготовки к соревнованиям: Методические разработки молодых ученых КГИФК. – К.: Здоров'я. – 1997. – С. 21-23

6. *Пархоменко Н.Н.* Греко-римская борьба: Проблемы и перспективы выступлений в Афинах-2004 // Теория и практика физической культуры, – №12. – 2002. – С. 28-32

7. Подливаев Б.А. Анализ соревновательной деятельности борцов вольного и греко-римского стиля на олимпийском турнире в Сиднее // Теория и практика физической культуры. – №9. – 2001. – С. 33-38

8. Чочарай З.Ю. Техническая подготовка в единоборствах: Учебное пособие. – К.: Олимпийская литература, 2003 с.

**ОЦЕНКА СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОРЦОВ
ГРЕКО-РИМСКОГО СТИЛЯ ВЫСОКОЙ КВАЛИФИКАЦИИ
(НА ОСНОВАНИИ ВЫСТУПЛЕНИЯ НА ЧЕМПИОНАТЕ МИРА
СРЕДИ МОЛОДЕЖИ)**

Юрий РАДЧЕНКО

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Аннотация. В статье представлена оценка соревновательной деятельности борцов греко-римского стиля высокой квалификации на основании выступления на чемпионате мира среди молодежи. Проанализированы некоторые показатели соревновательной деятельности борцов высокой квалификации молодежной сборной команды. Анализ отображает общие тенденции развития греко-римской борьбы на современном этапе.

Ключевые слова: греко-римская борьба, соревновательная деятельность, технико-тактические действия, атакующие действия, защитные действия, анализ.

**THE STRUCTURE OF COMPETITIVE ACTIVITY OF FIGHTERS
OF THE GRECO-ROMAN STYLE OF HIGH QUALIFICATION
(ON THE BASIS OF PERFORMANCE IN THE WORLD CHAMPIONSHIP
AMONG YOUTH)**

Jury RADCHENKO

National university of physical training and sports of Ukraine

Abstract. The article is devoted to the estimation of competitive activity of fighters of the Greco-Roman style of high qualification which is submitted on the basis of performance in the world championship among youth. Some parameters of competitive activity of fighters of high qualification of a youth combined team are analyzed. The analysis displays the general tendencies of development of the Greco-Roman wrestling at the present stage.

Key words: the Greco-Roman wrestling, competitive activity, the tech.-tactical actions, attacking actions, protective actions, the analysis.